შაბათი, 1918 წ. მარტის 24 (6) № 65

ყოველდღიური ფასი თბილისში და პროვინციაში 30 კაპ. რკ. გზის სადგურებზე 35 კაპ.

შაბათი, 1918 წ. მარტის 24 (6) № 65

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

რედაქცია

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვეულად და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა აღნიშნული იყოს ავტორის გვარი და მისამართი. უპირობოთ გამოგზავნილი მასალა უფასოთ ითვლება. დაუბეჭდავი საგაზეთო მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია დღეა დილის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. საჭიროებისა საქმეების გამო პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ამავე დროს.

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქუჩა, № 5 ქართული ქარგასლა. ფოსტის მისამართი: Тифлисъ, почт. ящикъ № 76. ტელეგრამის მისამართი: Тифлисъ. Сакартвело.

ადმინისტრაცია

გაზეთის ფასი ერთის წლით 50 მ. 6 თვით 27 მ. 3 თვით 13 მ. 50 კ. ერთი თვით (მხოლოდ თბილისში) 4 მ. 50 კ. ცალკე № 30 კაპ. განცხადების ფასი სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 50 კაპ. უკანასკნელზე—30 კაპ. საქართველოს გარეშე „ბიჯებულ განცხადებათა ფასი ორჯერ მეტი. ხანგრძლივი განცხადება თითოჯერ ზომით: 15×2=10 მანეთი, 20×2=13 მანეთი, 30×2=15 მანეთი. მისამართის გამოცვლა ღირს ქალაქში 1 მან. ქალაქს გარეთ 1 მ. და 50 კ. ფული და წერილები, რაც კონტორას შეეხება, უნდა გამოიგზავნოს კონტორის სახელზე. საჩქარო განცხადებანი უნდა მოტანილ იქმნას არა უგვიანეს $1^1/_2$ საათისა კონტორაში. კონტორა ღიაა დილის 9 საათიდან 3 საათამდე და საღამოს 6—7 ს-დან.

ტელეფონი რედაქციისა და კონტორისა 15—73

თავგზარდაცემული და გულდათუთქული ოჯახური მშობლები: მიხეილ და მარიამი, პაპა ილია და დიდედა მატრონა, ძმა ირაკლი, დედა ქალი, თამარ და ნინო, ბიძა ივანე და ბიცოლა ლუბა მურვანიშვილები და მამიდა დარიკო ქებაძისა, გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ უძვირფასესის და დაუვიწყარის ქართველი პოლკის „პრაპორჩიკის“

ალიხანოვი მიხეილის ძე

მურვანიშვილის

უცვლად გარდაცვალებას.

გამოთხოვნებენ თბილისის მიხეილის სადაფმყოფოდან პარასკევს 23 მარტს დილის 7 ნახ. საათზე სადგურისაკენ. დაკრძალვა სურამის ღვთისმშობლის გალესიის გალავანში, კვირას 25 მარტს.

2—1545—2

გაზრდილი მამიდა კატო კონსტანტინეს ასული ალშიბაიანი აუწყებს ნათესავთა და ნაცნობთ რომ შაბათს მარტის 24 ქვაშვითს წმიდა გიორგის ეკლესიაში გადახდილი იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი

უარამან და ოლიკო

კიკნაველიძეების

სულის მოსახსენებლად.

წირვა დაიწყება 10 საათზედ, პანაშვიდი 13 საათზედ.

2—1546—2

დამწუხრებული დიდედა მინადორა ტატიშვილისა და იოსებ და შალვა ტატიშვილები მეღლიანით, სოფიოთი და ვერიოთი, აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ

ალიხანოვ მიხეილის ძე

მურვანიშვილის

უცვლად გარდაცვალებას.

დასაფლავება მოხდება სურამში, მარტის 25-ს.

1—1551—1

თბილისის სასტუმროების, მორთულ ოთახების, სასადილოების, რესტორანების, მეგზაურების და ხეთა ურთიერთ დამხმარებელი საზოგადოების გამგეობა ამით აუწყებს წევრთა ამ საზოგადოებისა, რომ მარტის 22-ს, ხუთ საათზედ დილით ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა ხაბატიო წევრი საზოგადოებისა და საეკლესიო გამგეობის წევრი

ალექსი იესეს ძე

ზუნდაძე

პანაშვიდი დღეს სადამოს იქმნა საათზედ. გამოსალმება კვირას, მარტის 25-ს, დილის 10 საათზედ (ბინა გაბაშვილის ქ. № 1), კათოლიკონის ეკლესიაში, ხოლო დაკრძალვა წმ. ნინოს კოკის სასაფლაოზედ.

თავმჯდომარე გამგეობისა ხ. ხერხეულიძე.

1—1550—1 მდივანი გამგეობისა ი. რაზმაძე.

საქართველოს ერ.-დემ. პარტიის ქ. თბილისის

კომიტეტისაგან

ქ. თბილისის კომიტეტი ამით აუწყებს თბილისში მცხოვრებ პარტიის წევრებს, რომ იგი გადავიდა ახალს ბინაზე—ერევნის მოედანზე, თამამშოვის ქარვასლაში. მიღება ღია აქვს ყოველ დღე, დილის 11 საათამდე ნაშუადღევის 3 საათამდე და სადამოს 5—7 საათამდე.

ქართული კლუბი

კვირას, მარტის 25-ს, ქართულ დრამატიულ დასის მსახიობთაგან წარმოდგენილი იქნება

ფრ. შილერის ტრაგედია

ყაჩაღები

დრ. 5 მოქმედ.

მონაწილეობს მთელი დასი.

წარმოდგენა დაიწყება ხრუდ 8 ს. ✦ ✦ ბილეთები იყიდება.

2—933—1

ქართული კლუბი

ოთხშაბათს, მარტის 28-ს

ერეკვნულ - დემოკრატიულ პარტიის სასარგებლოდ

გაიმართება

სადამო-მეჯლისი

ქართული ნადიმით

სადამოს დასასასრლისი: ნინო ნიკოლოზის ასული გაბაშვილისა

ბილეთების მიღება შეიძლება მთავარ კომიტეტში და „საქართველოს“ კონტორაში.

ახალი სამგაურნალო

მეძიმეობის

ს. მ. მძინარიშვილის და ლ. მ. ნაზარეტიანცისა

20 მარტს გაიხსნა

ყოველგვარ ავადმყოფთა-თვის

სადამყოფოში იარსებებს ყველა ხაიკიმო ყველაზე ხელოვნურ ყბიდებას ტენნიკურ ლაბორატორიით.

მიხეილის პროსპექტის და („ეროჩნი“ ქუჩ. კუთხე № 22 შესავალი ეროჩნი ქუჩიდან). ტელეფონი 10—87.

ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 9 საათ. ნაშუადღევის 3 ს-დე.

ამბულატორიულ ავადმყოფების მიღება—სადამოს 4-დან—8-მდის. ქალების და ბავშვების მიღება 4—5 საათამდე.

დარიბები მიიღებიან **ყვირაობით,** 10—12-მდე **უფასოდ.**

დოკტორი მედიცინისა

მოსე ანთიმოზის მე

კალანდარიშვილი

უმფროსი ექიმი ოს. კალეტის კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება: დილის 8—9-მდე სადამოს 5—7.

ტელ. № 17—21.

საქარ. ერეკვ. დემოკ. პარტიის

თბილისის კომიტეტი

იწვევს კვირას, მარტის 25-ს, სწორედ შუადღის 12 საათზე „ახალ კლუბის“ შენობაში თბილისში მცხოვრებ პარტიის წევრთა

საზოგადო კრებას.

განსახილველია:

ა) საორგანიზაციო საკითხები.
ბ) კოოპერატივის მოწყობის საკითხი.
გ) საარეკვიზიო კომისიის არჩევა.
დ) მორიგი საქმეები.

ცხადდება, რომ შეიკვრებულება საქართველოს ეროვნული ფონდის განსაძლიერებლად მიმდინარეობს ეროვნულ საბჭოს სამმართველოში, (ფრანცილინის ქუჩა, 11, საკუთარი სახლი) დილის 11—3-ედე

ქართული ანსამბლი

ქართული თეატრის

ალეგორიანება

ქართული დრამატიული საზოგადოება მოუწოდებს ქართველ ინტელიგენტ ახალგაზდობას (18 წლ. 30 წ-ე) გამოცხადდნენ ჩასაწერად სადილით ახალ დასის შესადგენად. ქართულმა დრამატიულმა საზოგადოებამ დაარსა სასწავლო ხელოვნების სტუდია. ამ სტუდიაში მოამზადებენ მსახიობებით გაჭირთავს წარმოდგენებს ჯერ თბილისს სახალხო თეატრის შენობაში და შემდეგ თავის საკუთარ თეატრში. მსურველნი ამ სტუდიაში სრულით უფასოთ შეისწავლიან. **დიკციას, მიმიკას, პლასტიკას, რიტმს დალეკრობის ხიხტემით, ფარიკაობას, გრიმს, ხმის დაყენებას** და ვისაც ხასიათდერო ხმა აღმოაჩნდება—ხმიერას. თუ რომელსაც ძომავალ მსახიობს აღმოაჩნდება ბუიკის ნიჭი, შეისწავლის დაკვრას იმ ინსტრუმენტზე, რომელსაც მოისურვებს.

დაწერილებითი ცნობები მსურველთ შეუძლიანთ მიიღონ ქართულ დრამატიული საზოგადოების კანტორაში,—რომელიც იმყოფება გოლოვინის პროსპექტზე № 11. ჩაწერა დაიწყება 21 მარტს და გაგრძელდება ხუთ ოთხი კვირა, ე. ი. 5 აპრილამდე.

კანტორა ღია დილის 10 საათიდან—2 საათამდე და ნაშუადღევს 4—6 საათამდე.

თბილის გარეთ მცხოვრებნი შეუძლიანთ წერილობით გვაცნობონ ამ მისამართით.

5—931—5 ქართული დრამატიული საზოგადოება.

ქართული კლუბი

კვირას 25 მარტს 1918 წ.

ს. ტაიფუნი გამართავს

დილა-მეჯლისს

I. განყ. **ირ. ზურაბოვი** წაიკითხავს ორსულ ენაზედ ლექციას:

„ომი და ოსმალეთი“

II. განყ. ქართ. დრ. მს. კავშ.-ბილერ, ვ. ალთ ანაბერძის, ელ. ჩერქეზიშვილის და შოთაძის ხელმძღვანელობით წარმოდგენილი იქნება ვალ. შალიკაშვილის

„მოქალაქის სიზმარი“

III. განყ. სალიტერატურო განყ. მონაწ. თადუნა, გ. ქეჩიშვილი, შალვა დადიანი, დავ ქიბერი, ს. პარეულიშვილი, ს. ტაიფუნი, ალბერტ მეშა, ფ. მეჩხეკერ, ფ. ფალავანი, ს. ერთელიშვილი, ვ. ბერეული, პ. ფარანეშვილი. „ვიოლინის“ ხმაზე იმღერებენ ვალ. ანაბაძეს და ნ. გოცირიძე.

დასაწყისი 11 საათზე. ბილეთები იყიდება კლუბის კასაში.

1—1547—1

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ცხინვალის ამგვეგი და მთავრობის გამჭრიახობა

ცხინვალს შემოკრტყა ოსების მრავალ-რიცხოვანი და არტილერიით და ტყვიის მფრქვეველებით შეიარაღებული რაზმები დახელოვნებული სამხედრო პირების მეთაურებით. გაანადგურეს ის, გადაწვეს და იქ დამკვიდრდენ.

რა ნიადაგზე აღმოცენდა ეს ამბოხება, ან უკეთ რომ ვთქვათ ომი? ისეთივეა ეს აჯანყება, როგორიც იყო თელავში, წინეთ ქუთაისში და სხ. თუ მას სხვა სარჩული აქვ?

მოგიმინოთ ამის შესახებ თვით ცხინვალის დრამის მონაწილის კირილე ნინიძის აზრი, რომელსაც მთავრობის გაზეთი „ერთობა“ გადმოგვცემს.

კირილე ნინიძე ამ ამბოხებაში მხოლოდ სალდათურ აჯანყებას ხედავს. ნინიძეს კიდეც უსაუბრნია „იდეურ“ სალდათებთან, რომელნიც თურმე აღშფოთებულნი იყვნენ ძარცვა-გლეჯით და ამბობდენ—ჩვენ ვხოლოდ თავადებს და წითელ გვარდიას ვებრძვით და ხალხს ვიცავთო“. ეტყობა ღრმად არიან დარწმუნებული, რომ გვარდია თავადებისაგან არის მოყიდულიო, ადალატურებს მოქალაქე ნინიძე მეამბოხის სიტყვებს.

როცა ცხინვალი „დაიპყრეს, მოგვითხრობს ნინიძე, აირჩიეს დამცველი შტაბი. საინტერესოა, რომ დიქტატურული უფლებით აღჭურვეს ინჟენერი რუთენ გაგლოევი, რომელიც რწმენით სოციალ-დემოკრატია და პარტიული აბანაგობის ნდობით სარგებლობს“. მოქალაქე ნინიძეს რასაკვირველია, სჯერა, რომ ეს ინჟენერი გაგლოევი, რომელიც რწმენით სოციალ-დემოკრატია და პარტიის ნდობითაც არის აღჭურვილი, უთუოდ ღრმად არის დარწმუნებული, რომ წითელი გვარდია თავადებისაგან არის მოსყიდული და ოსები მხოლოდ ამ გვარდიას ეომებიან და არა მთელს ქართველ ერს! ცხინვალი აიღეს მეამბოხეებმა და ამის შემდეგ ამოირჩიეს დელეგაცია, რომელიც უნდა წასულიყო ცხინვალისკენ მიმავალ მთავრობის ჯარებს და **შეეჩერებინა ომი.** ამ დელეგაციაში მონაწილეობა მიუღია თვით ბ. ნინიძესაც და დაღონებით გადმოგვცემს, რომ დელეგაციამ მიზანს ვერ მიაღწია, რადგან მთავრობის რაზმებმა „უმჯობესად სცნო წინ წაწევაო“. ამის შემდეგ მბატონ ნინიძეს მიტინგებიც კი გაუმართავს და ხალხს მისთვის სიტყვები და დაპირებები მიუცია. „ეტყობა, ხალხი გაუგებრობიდან ერკვევა და დიდი სახალხო მოძრაობა იწყება“, კმაყოფილებით მოგვითხრობს ის. „არის მიმდინარეობა, თუმცა სუსტი, რომელიც სცდილობს ნაციონალური ხასიათი მისცეს მოძრაობასაო“. რასაკვირველია ნინიძეს ეს არ სჯერა. სოციალ-დემოკრატი ინჟენერი გაგლოევი, მასწავლებელი ხარებოვი, რომელიც გორის მაზრაში მოთარეშე რაზას ბელადობდა და ეხლა ცხინვალის აჯანყებულ ოსების მეთაურია, „ეტყობა ღრმად არიან დარწმუნებული, რომ წითელი გვარდია თავადებისაგან არის მოსყიდული და ოსები მხოლოდ ამ გვარდიას ეომებიან და არა მთელს ქართველ ერს! ცხინვალი აიღეს მეამბოხეებმა და ამის შემდეგ ამოირჩიეს დელეგაცია, რომელიც უნდა შეხვედროდა ცხინვალისკენ მიმავალ მთავრობის ჯარებს და **შეეჩერებინა ომი.** ამ დელეგაციაში მონაწილეობა მიუღია თვით ბ. ნინიძესაც და დაღონებით გადმოგვცემს, რომ დელეგაციამ მიზანს ვერ მიაღწია, რადგან მთავრობის რაზმებმა „უმჯობესად სცნო წინ წაწევაო“. ამის შემდეგომ ბატონ ნინიძეს მიტინგებიც კი გაუმართავს და ხალხს მისთვის სიტყვები და დაპირებები მიუცია. „ეტყობა, ხალხი გაუგებრობიდან ერკვევა და დიდი სახალხო მოძრაობა იწყება“, კმაყოფილებით მოგვითხრობს ის. „არის მიმდინარეობა, თუმცა სუსტი, რომელიც სცდილობს ნაციონალური ხასიათი მისცეს მოძრაობასაო“. რასაკვირველია ნინიძეს ეს არ სჯერა. სოციალ-დემოკრატი ინჟენერი გაგლოევი, მასწავლებელი ხარებოვი, რომელიც გორის მაზრაში მოთარეშე რაზას ბელადობდა და ეხლა ცხინვალის აჯანყებულ ოსების მეთაურია, „ეტყობა ღრმად არიან დარწმუნებული, რომ წითელი გვარდია თავადებისაგან არის მოსყიდული და ოსები მხოლოდ ამ გვარდიას ეომებიან და არა მთელს ქართველ ერს!

ასეთს აზრებს ატარებს არა რომელიმე შეუგნებელი და ფანატიკოსი სოციალ-დემოკრატი, რომელიც ყოველ ამბოხებასა და არეულობაში კლასთა ბრძოლას ეძებს, არამედ ყოფილი მაზრის კომისარი და ცნობილი პარტიული მოღვაწე!

„არის მიმდინარეობა, თუმცა სუსტი, როშელიც ცდილობს ნაციონალური ხასიათი მისცეს მოძრაობასაო“! „საბრალო ოსეთი ოსეთის“ მთელი ოსობა რომ საომრად არიან ამხედრებულნი არტილერიით, ტყვიისმფრქვეველებით და ჰოლკოვნიკების მეთაურობით, ეს ნამდვილი ომი „გაუგებრობით“ არის გამოწვეული? საქართველოს შუა გულში მოკალათებული, საქართველოს მიწა-წყალზე დასახლებული ოსობა რევოლიუციის დასაწყისიდანვე სცდილობდა საქართველოდან დამოუკიდებელი „ოსეთი“-ს შექმნას და ჩრდილოეთის ოსეთის შეერთებას. სხვის მიწა-წყალზე საკუთარი სახელმწიფოს დაარსება ჰქონდათ განძრახული. თავისთვის მოიწყვეს მილიციები, კომისარიატები და ყოველივე მართვა-გამგეობა, ჯარი და ეროვნული საბჭო. ეხლა როდესაც საქართველოს მდგომარეობა გართულდა და მას ყოველ მხრიდან მტერი ერტყმის, ოსებმა დრო იხელთეს და ჩრდილოეთის ოსების შემწეობით და ბოლშევიკების ფულით ქართველ ერს ომი გამოუცხადეს, რომ დაიფლონ და დაიმკვიდრონ ცხინვალი და ყველა ის კუთხეები სადაც ოსების მოსახლეობა არის გაჩეული ქართველობაში.

მაგრამ ჩვენი მთავრობისა და სოციალდემოკრატიულ პარტიის ბელადებისთვის მემამულეთა წინააღმდეგ ამბოხებისა და ბოლშევიკ სალდათების აჯანყების გარდა არა არსებობს რა. აქედან ცხადია, როგორი იქნება მთავრობის პოლიტიკა ცხინვალის აჯანყების შესახებ. დამარცხებული ოსები ამიერ-კავკასიის მთავრობას დაემორჩილებიან, მათ მიტინგებს გაუმართავენ და მეთაურებს დარიგებას მისცემენ. ოსები კი განაგრძობენ თავის ეროვნული მიზნების განხორციელებას—საქართველოში „დამოუკიდებელი ოსეთის“ აშენებას. საქართველოს საუკეთესო მიწები მათ მუქთად ეძლევათ. ქართველ ხალხს არც ერთს კუთხეში არ ხვდება იმდენი საუკეთესო მიწები, რამდენიც მათ უპირავთ, მაგრამ მათ ესეც არ აკმაყოფილებს და არც არის გასაკვირველი, რომ უპატრონო ქვეყანას ასე თავხედურად ეპატრონებიან.

ამიერ-კავკასიის მთლიანობის დამცველნი

მთავარი მამოძრავებელი ძალა რუსეთის რევოლუციისა პირველ ხანებში გამოიხატებოდა გულწრფელ აღფრთოვანებაში, რომლითაც დამონებულნი ერები შეხვდნენ უდიდეს აჯანყებას. ამ აღფრთოვანების მიზეზი იმაში მდგომარეობდა, რომ რევოლუციამ გამოაცხადა ერთა თვითგამორკვევის განხორციელების საჭიროება.

რევოლუციის შემდგომი განვითარება სავსებით ასცდა ამ გზას: პირველ-ყოფილი მმართველობანი აწარმოებდნენ უმეტესად იმპერიალისტურ პოლიტიკას, ხოლო ბოლშევიკ-სოციალ-დემოკრატებმა მიზნად დაისახეს სოციალიზმის დაუყოვნებლივი განხორციელება.

რუსეთის დაშლა-განადგურებას ორივე გარემოება ხელს უწყობდა.

იმ ადგილებში, სადაც ეროვნული თვითშეგნება საკმაოდ განვითარებულია, მართვა-გამგეობა მოეწყო სწორედ ეროვნულ თვითგამორკვევის პრინციპზე, ზოგან კი, სახელმწიფოს ჰქმნიდნენ უბრალო ადმინისტრატიული დაყოფის მიხედვით, როგორც შემეშვებული იყო ჯერ თვითმპყრობელ რუსეთში და შემდგომ მემკვიდრეობით გადაეცა რევოლუციის მიერ წარმოშობილ მთავრობასაც. ამ უკანასკნელი წესით ბოლშევიკურ რუსეთს გამოეყო ყირიმ და ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკა. მიუდგომლობა გვავალებს აღვნიშნოთ, რომ მთლიანი ამიერ-კავკასიის დამოუკიდებლობის გამოცხადებას პატივსადები მიზეზები ჰქონდა და პირველ ყოვლისა ის, რომ ეროვნულ-ტერიტორიული მოწყობა ამიერ-კავკასიის სახელმწიფოთა უნდა ყოფილიყო შედეგი ამ ქვეყანაში მობინადრე ერების შეთანხმებისა საზღვრების გამიჯვნის შესახებ. ამაზე ვწერდით ჩვენ თავის დროზე და თანაც ვუმატებდით, რომ ამიერ-კავკასიის მთავრობის კომპეტენციას უცილობლად უნდა შეადგენდეს ზავის ჩამოგდებაც, თუმცა ამ აქტისათვის უკანასკნელ დროს პირობები თვალსაჩინოდ შეიცვალა, ვინაიდგან დანამდვილებით გამოირკვა ადერბეჯანის სულისკვეთება, მისი დამოკიდებულება ამიერ-კავკასიის სახელმწიფოს საგარეო პოლიტიკასთან, კერძოთ ოსმალეთთან შესაძლებელ შეიარაღებულ შეტაკებასთან.

ამ ჟამად ამიერ-კავკასიის მთლიანობის არსებობაზე ლაპარაკიც ზედმეტია; სხვა და სხვა ერების ნებაყოფლობაზე, თუ გნებავთ, უბრალო „კაპრიზზე“ ყოფილა დამოკიდებული იგი; სახელმწიფოებრივი იდეა ბუნებრივად რომ ჰქონოდა ჩაესთვილი ამიერ-კავკასიას საზოგადოთ, უზენაეს მმართველობის აქტებსა და განკარგულებებს ძიეცემოდა იმპერატიული ხასიათი და ადგილიც არ ეძნებოდა ისეთ დემონსტრატიულ გამოსვლას, როგორც იყო მაჰმადიანების განცხადება ნეიტრალობის შესახებ.

ნუ ფიქრობთ, რომ იმ ადამიანებს, რომელნიც ეხლა ამიერ-კავკასიის მთლიანობას ებრძოლებიან, წინდაწინვე დასახული ჰქონოდათ ამგვარი სახელმწიფოს შექმნა. უჩინარი ცრემლებით დაასაფლავეს მათ „დიდი და გაერთიანებული“ რუსეთი და ახლაც იმედი არ ეკარგებათ რომ იგი მკვდრეთით აღსდგება და, მაშასადამე, გამთელდება გაჩეხილი მთლიანი რევოლუციური ფრონტი რუსეთის დემოკრატიისა. მათის აზრით, „ეროვნული გამოყოფა ასუსტებს და ჰშლის რევოლუციურ ძალებს და მეორეს მხრივ თვით იკვებება და საზრდოობს ამ დასუსტებით და დაქუცმაცებით“. ეროვნულ იდეის ცხოვრებაში განმტკიცებამ, ჩვენ ვფიქრობთ, დაასუსტა ხოლოდ ველიკოროსიის იმპერიალისტური მიდრეკილება და, თუ ეროვნებათა გამოყოფა რითიმე იკვებება და საზრდოობს, ეს მხოლოდ დიდი რუსეთის ძალების დასუსტებით და დაქუცმაცებით. „На бѣднаго макара всѣ шишки валятся,“, ამბობს რუსული თქმულება! სწორედ საბრალო მაკარას მდგომარეობაშია ჩაცვივნული პატარა ერები! რუსეთის რევოლუციის ყველა ცოდვები და უკუღმართობანი მათ მოახვიეს თავს და ის კი აგიწყდებათ, რომ რევოლუცია დასამარდა პირველ ყოვლისა რუსეთის შუაგულში, ვოლიკოროსიაში, რომლის ხალხი გულმოდგინეთ ახორციელებდა, ერთის მხრივ, სოციალისტურ უტოპიას და, მეორეს მხრივ თავ-ადებულ ანარქიის და უჩალობის დამკვიდრებას ყოველნაირად ხელს უწყობდა.

მთლიან რუსეთის მიჯნურთ ტყვილუბრალოდ შეუშფოთეს მყუდროება განსვენებულ სერგი მესხს, რომელიც თვისი უკვდავი ოფორიზმით დიდი რუსეთის გამგეობაზე და აშენებაზე-კი არ ჰფიქრობდა, არამედ აზრად ჰქონდა პაწია საქართველოს უნუგეშო მდგომარეობა, რადგანაც შაშინაც მოიპოვებოდა საქართველოს მიწა-წყალზე ხალხი, რომელთაც თურუხანის მხრის მოწყობა უფრო აინტერესებდათ, ვიდრე სამშობლოს ბედ-იღბალი...

ყოველდღიური გამოცდილება გვიმტკიცებს, რომ ამიერ-კავკასიის სახელმწიფოებრივ მთლიანობამ დრო მოიპოვა, რომ დადგა ჟამი ახალ პოლიტიკურ კომბინაციათა შექმნისა. მთლიან ამიერ-კავკასიაში აღმოჩნდა შეურიგებელი წინააღმდეგობანი სოციალურ და უმთავრესად ეროვნულ ნიადაგზე; გამოიაშკარავდა განკერძოებული ბუნებრივი თვისებანი სხვა და სხვა ხალხთა, მათი მიუმსგავსებელი სოციალ-პოლიტიკური იდეალები, რომელნიც ვერ შეიწყნარებენ ერთი ცენტრის შაბლონურ მართვა-გამგეობას. მასთანავე აღმოჩნდა საზოგადოთ სიმპატიათა წინააღმდეგობანი: სახელმწიფოს მთლიანობა და ერთ-სულოვნობა ესაჭიროება სწორედ მაშინ, როდესაც მტრის ძალები ლამობენ მის დაქუცმაცებას; ჩვენ-კი ვხედავთ, რომ უდიდესი ნაწილი ამიერ-კავკასიის „სახელმწიფოსი“ სხვა თვალსაზრისზე სდგას და ამ რიგად სრულიად უვარგისი ხდება სახელმწიფო ცხოვრებისათვის.

ჩვენ გვიმტკიცებენ, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებას მოჰყვება რევოლუციის მიერ მოპოვებულ თავისუფლებათა განიავება ოსმალთა ხიშტების მეოხებით. წინასწარმეტყველება სჯობს დაუფიქრებელ წმიდანებს, ჩვენი მსჯელობა-კი უნდა იყოს რაღაც ნიადაგზე დამყარებული, რომელიც ადამიანურ-ეროვნული ინტერესებიდან გამომდინარეობს სალი პოლიტიკური პროგნოზი. ეხლა ფიქრობენ რევოლუციას და თავისუფლებას საფრთხე მხოლოდ ჩრდილოეთიდან მოელის. ბაქოს და ცხინვალის ომი ბრძოლებსაც დაანახვებს, რა დამოკიდებულება ჰქონია ჩვენს ტერიტორიაზე ამტყდარ სამოქალაქო ომს ბოლშევიკურ რუსეთთან, იმ ტალღასთან, რომელმაც დაუნდობლად გასრისა თავისუფლება რუსეთში და ამას ახლა უპირებს ჩვენს მხარესაც. ამის მოწმეთ ცოცხა არ იყოს არ შეჰშვენიან სამხრეთის შიშზე ლაპარაკი.

თუ გარეშე საფრთხეს მაინცა და მაინც ვერ ავსცდებით, უნდა ვიფიქროთ, რომ ეს იქნება აუცილებელი იმ შემთხვევაშიც, თუ საქართველო დარჩა ამიერ-კავკასიის სახელმწიფოს ნაწილად, მაგრამ, ჩვენის დრმა რწმენით, საქართველოს ავტორიტეტი და ძალიერება მეტი ექმნება იმ შემთხვევაში, როდესაც მთელს ძალ-ღონეს და სახელმწიფოებრივ შემოქმედებას ჩვენი ქვეყანა მოანდომებს საკუთარ აღმშენებლობას, როდესაც თავს დავაბწყვეთ სხვის მოქმიმაგლობა-მომრიგებლობას და გავერთიანებთ აწ დაფანტულ ძალებს. იმედია, რევოლუციის მიერ ბოძებულ თავისუფლებასაც შევინარჩუნებთ და შემოხიზნულ მტერსაც ქედს არ მოვუხრით.

ამიერ-კავკასიის მთლიანობა ირღვევა, რადგანაც ადსრულდა ჟამი მისი, და ვინც ამ მთლიანობას ებდაუჭება, იგი, უკეთეს შემთხვევაში, ივიწყებს ერის არსებით მისწრაფებას.

რ. ინგილო.

ჩვენი ქალაქის თვითმართველობა

როცა ჩვენს ახალს თვითმართველობას ირჩევდა ხალხი, მას ქალაქის გამშვენების და მოწყობის იმედები ებადებოდა. ქალაქის პირველ საჭიროების უზრუნველყოფაზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტად მიგვაჩნია, რადგან იმედი გვქონდა, რომ დემოკრატიული საბჭო გაუჩენარს გაჩენდა.

მაგრამ ჩვენმა იმედებმა გვიმუხთლა. ქალაქის თვითმართველობამ ვერ მოაწყო ვერც სარჩოს საქმე, ვერც მცხოვრებთა დაცვის და ქალაქში წესრიგის საქმე; ვერც განათების საქმე, ვერც სანიტარული და სისუფთავის საქმე და ვერც სხვა.

რასაკვირველია ბევრი საპატიო მიზეზი ჰქონდა და აქვს ქალაქის თვითმართველობას, რომ ყოველივე ეს ვერ მოაწყო; მაგრამ უეჭველია, რომ ქალაქის თვითმართველობა მოუმზადებელი და წინ დაუხვედელი აღმოჩნდა. სხვა რომ არა იყოს რა უზარმაზარი სამხედრო ქონება თბილისის გუბერნიის გარეშე, ფრონტზე და სხვაგან ვერ შეიძინა და ვერ მოიტანა. ძალიერ ისუსტა მან ქალაქთა კავშირის ქონების მოგება მოპატრონებაშიაც. ვინც გინდათ იმათ ისარგებლეს და წაიღეწამოიღეს ქალაქთა კავშირის ვრობის ზეგზარის, წითელ ჯვრის და სხვა საბაზინო ქონება, რომელიც ქალაქს თუ წლობით არა რამოდენიმე თვით მრავალ მოთხოვნილებას ქალაქისას დააკმაყოფილებდა.

დღესაც იტაცებენ და გაქვთ და გამოიქვთ ეს ქონება, თვით თბილისიდან, მხოლოდ ქალაქის გამგეობა კი სადაც გნებავთ იქ დაგძებს ამავე საგნებს. ვინ არ იცის თუ რა დიდი საქმეა ქალაქში წეს-რიგი; მაგრამ ქალაქის გამგეობამ ვერ გამოიჩინა გამბედაობა, გამჭრიახობა და შემოქმედების უნარი და დღემდის ვერ მოაწყო ქალაქში წესრიგის საქმე ისე, რომ კაცს თავისუფლად ქუჩაში გასვლა შეეძლოს: ჯერ ყვითი უბრალო საკითხიც შედარებით დიდხანშენელოვანი, როგორც ქალაქის ქუჩების განათებაა, ესეც კი ვერ მოაწყო.

სულ უმოქმედობაში ან უვიცობაში ან დაუდევრობაში უნდა ჩამოერთვას ქალაქის გამგეობას ეს საქმე. ელექტრონი ქალაქში არის; ნავთი ქალაქში იყო და ჯერ კიდევ არის და ესეთი თბილისის მოძრაობის ძარღვი, როგორიცაა ბარიათინსკის ქუჩა ისიც კი დღემდე ბნელაშია, სხვა ქუჩებზე ხომ არა ითქმის რა. თუ შედარებით ასეთი უბრალო და მარტივი საქმე ვერ მოაწყო უფრო მეტად საყვედურის დარსია ქალაქის თვითმართველობა, რომ ქალაქში სისუფთავე აღარ არის. მტვერმა და სიბინძურემ დაგვაღრჩო. მოძველი გაზაფხული და ზაფხული გვიქადის ცუდს ამბებს. თვით უპირველესი ქუჩებიც დაბინძურებულია, არავითარი იმედი ახლო მომავალში გაუმჯობესებისა არა ეტყობა რა. ესეთი ადვილი, ესეთი უბრალო საქმეც კი ვერ მოუგვარებიათ! ან როგორ უნდა მოაგვარონ, როცა ყველა წევრები ყოველ დღე, თუ არ ყოველ საათში ყოველნაირ კრებაზე არიან ან უნდა იყვნენ. ქალაქის მამებს ასეთი „უბრალო“ საქმეებისათვის არა სცალიათ! თუ ეს ასე არაა, რა უშლის ხელს, რომ მცხოვრებთ მოსთხოვონ თავიანთი ეზოკარმიდამო გაასუფთაონ და ეს დასუფთავების საქმე სისრულეში მოაყვანინონ. კრებებზე დასწრობა და მაღალ მტვერიაზე სჯა და ფიქრი შეიძლება კარგიც იყვეს, მაგრამ უფრო არა ეს, არამედ ყოველ დღიური პროზა უნდა შეადგენდეს მამების უპირველეს საზრუნავს; ოთორემ შიშშილი, სიბნელე, სიბინძურე, უწესრიგობა ჩაჰკლავს ყოველივე პატივისცემას არა თუ რჩეული მამებისადმი, თვით ახალი რევოლიუციონურ მთავრობისადმიც!

არა კმარა მხოლოდ სოციალისტობა! ენერგია და შემოქმედება არ არის მონაპოლია სოციალისტებისა! ყოველ დღიურ საქმიანობაში სხვები მეტად დახელოვნებული გახლავან. სისუფთავე და სინათლე დღეს ერთნაირათ ესმისთ სოციალისტს და არა სოციალისტს და ამ საქმის მოწყობის საქმის მინდობა შეიძლება არა სოციალისტებისათვისაც.

გ. გორდეზიანი

ზავის გარშემო

ჰენდერსონის პროტესტი

ჰენდერსონმა მკაცრი პროტესტი გამოაცხადა იმ ციხიკურ და უპატიო ზავის წინააღმდეგ, რომელიც საფრანგეთს ჰპირდება ელზას-ლორენს და რუსეთს კი გერმანულ ზავს. ეს საპატიო ზავი კი არაა,—ამბობს ჰენდერსონი, არამედ რუსეთის ბედის ანაბარად დატოვება.

გერმანეთის ელჩი მოსკოვში

საზავო ხელშეკრულობის რატიფიკაციის შემდეგ მოსკოვში ჩავა გერმანეთის ელჩი. იტყვიან: ამ თანამდებობაზე დაჰნიშნავენ გერმანეთის უკანასკნელ ბრესტის დელეგაციის თავმჯდომარე ფონ-როზენბერგს, რომელიც ამ ჟამად ფონ-ვიულმანის თანაშემწედ ითვლება.

რუს-გერმანული შეთანხმებითი კომისია

შერეული რუს-გერმანული კომისია, ზავის ხელშეკრულობის თანახმად, გადაჰსინჯავს ტყვეთა შეცვლის და სხვა საკითხებს. იგი მოსკოვშია დაბინავებული.

ოდი

დასავლეთის ასპარეზი.

რადიო-ცნობა. გერმანულით. უცხოთა ურთ. ნოტაბენი.

ოფიციალი ცნობა. 2 აპრილი. პარიზული „Temps“ პროტესტს აცხადებს იმის გამო, რომ ფრანგეთის ბაზარზე მოდის უამრავი საქონელი ინგლისური იერლიყით.

„Temps“ დაჰსძენს, რომ ამით ირღვევა ის სავაჭრო ინტერესები, რომელსაც მოელის ომიდან. ბრძოლის ველზე მიმავალი ჯარისკაცები ყველა ქვეყნების, ყველა რასების და (გამოშვებულია) „Temps“-ი მწუხარებას გამოსთქვამს, რომ ფრანგეთში: ფეხსაცმელს, ქუდებს, ტანისამოსს—ყველას ინგლისური ეტიკეტი აქვს და ამერიკელებს არ ძალუძთ გაიცნონ ფრანგულ საქონელს. მისივე აზრით ფრანგული საქონელი ბოლოს დაეცა.

„ბერლ. ტაგ.“ 30 მარტს ჰსწერს დასავლეთის აპარეზზე ბრძოლის მეორე ფაზისზე. სომმა გერმანელებმა გასწმინდეს, ინგლისელთა წინააღმდეგობა შეჩერებულია; ინგლისის ლაშქრის ნაბეკარი განადგურებულია, საფრანგეთის ნაბეკარი—ომშია ჩარეული. გერმანეთის გამარჯვება დიდია, თუ შევადარებთ იმას, რაც მათ 3 წლის განმავლობაში შეასრულეს. ინგლისის ბრძოლის ასპარეზზე ცვლილება ხდება. დანარჩენ ადგილებში ვიდრე მონდიდამდე ინგლისელთა ნაცვლად ფრანგები სდგანან, მათ ჰაურთ სალტიკი წინააღმდეგობა გაუწიონ პარიზზე მოსეულთ. აქედან სჩანს, რომ ფრანგები ანგარიშს უწევენ თავის კრიტიკულ მდგომარეობას და ეუბნებიან ინგლისელთა სიმტკიცეში. ერთ-ერთ ჩვენ მიერ დაპყრობილ ქალაქში ვიპოვეთ ბრძანება, რომლითაც მათ უნდა შეენარჩუნებინათ ამოენი, რაც გინდ დასჯდომოდათ. ამ ქალაქის მნიშვნელობა, როგორც სარკინიგზო უღელვილსა—ამართლებს ზემოთქმული ბრძანება. საზღვაო ქვეთიოსამ კომანდირის მეთაურობით წაიწია ქალაქზე, მაგრამ საძნელო მუშაობა ჯერ კიდევ წინ იყო. ქალაქში ბევრი ტყვეისმფრქვეველი იყო. ინგლისელები იცავენ სომის დასავლეთ ნაპირს. გერმანელებს უნდა დაეტოვებინათ ქალაქი. მტერი ივლტოდა. მეორე დღისით ინგლისელებს ჰსურდათ ჩვენი განდევნა, ბაგრამ პოზიციები ჩვენ ხელთ იყო. ქალაქები ნელი და მონდიდე დასცალეს. იქ დაჩენილი მცხოვრებნი გვიამბობენ თუ რა უხეშად ექცეოდნენ ინგლისელები მოსახლეობას.

ამერიკელთა მოწოდება

ამერიკელთა დეკლარაციაში, რომელიც რუსეთისადმი მიმართულია სამუელ ჰომპერსონმით ხელმოწერით, ნათქვამია: „პრუსიის მილიტარიზმი და ძალადობა ემუქრება რუსეთს როგორც არასდროს. გერმანეთი აშკარად შეუდგა რუსეთის ძარცვას. მისი თვითმპყრობელობა—უდიდესი მტერია თავისუფალ ქვეყნებისა. შეიტყო რა ეს ამერიკის ხალხმა, გადასწყვიტა გასტეხოს მისი ძალა თავისუფლების ინტერესებისთვის. როგორც სხვა თავისუფალი ხალხი, იგი შეძრწუნებულია და არა გაკვირვებული გერმანეთის მოქცევით რუსეთისადმი. დღეს, როდესაც გერმანეთმა სამუდამოდ ჩამოიცალა ნიადაგი და მისი ჯარი შეესია რუსეთის მიწა წყალს, თავისუფალ რუსეთის დასაპყრობად, ამერიკა სალამს უთვლის რუსებს და მიჰმართავს მათ მოწოდებით.—გაგვიგიანდეთ,—თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ ბრძოლაში მხოლოდ შეიარაღებულ ძალით ძალგეძს გერმანეთის ურდოებთან ბრძოლა. დაიცავით ფრონტი. აღიმართენით ბრძოლად, თქვენი კერის დასაცავად. მსოფლიოს დემოკრატიამ გადაწყვიტა მტკიცედ დაადგეს თავისუფლების გზას და უსაცილოდ გაიმარჯვებენ, თუ ხელიხელთ ჩაკიდებულნი ივლიან. ჩვენ ამერიკელი მუშები მოგაძახით ოკეანეთან შეეერთდეთ ძალით და ვიხსნათ კაცობრიობის თავისუფლება. ჩვენთან იყავით უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე, სასტიკი ბრძოლა გაუმართოთ თვითმპყრობელებს და ხალხთა დამამდაბლებელთ. გვსაძლებით და გაძლევთ გამარჯვების იმედს. თავისუფალი ერები, უფრო შეერთდნენ ერთად და ძირს დასცენ მილიტარიზმი, თვითმპყრობელობა,—რაც სჩაგრავს და იმონებს ადამიანს ტომს.

უკანასკნელი ცნობები

როსტოვში საბჭოთა მთავრობამ დაითხოვა ქალაქის მმართველობა. აქ ანსორციელებენ სახალხო კომისართა დეკრეტებს. გამოცხადებულია დონის რესპუბლიკა სახალხო კომისართა საბჭოთი.

—

ჩრდილოეთ რუსეთის გარდა საბჭოთა მთავრობამ ხელთ იგდო ციმბირიც.

—

მოსკოვში მოვიდნენ ყველა სახელმწიფოთა წარმომადგენლები. განახლებულია დიპლომატიური დამოკიდებულებანი.

—

უკრაინის ცენტრალმა რადამ სახალხო კომისართა საბჭოს სთხოვა ზავი იმ პირობით, რომ ის უარს იტყვის ვორონეჟს და კურსკის გუბერნიების ნახევარზე. უკრაინის საბჭოთა მთავრობამაც თავისი წარმომადგენელი გაგზავნა მოსკოვში.

პრონიკა

თბილისი.

◆ თბილისის დაცვის შტაბმა დაატუხალა ფრონტის შტაბის პრაპორშჩიკი სახაზინო ქონების დატაცებისთვის. მისი საქმე საგარნიზონო გამომძიებელმა კომისიამ უნდა გაარჩიოს; მე-28 მუშათა ბატალიონის პრაპორშჩიკი ბელინო ბელინოვიჩი ყალბიდოკუმენტით სურსათის მიღებისთვის; ყარსის კომენდანტის თანაშემწე პრაპორშჩიკი ყარალაშვილი, თბილისის მოქალაქენი სოლ. ანდრონიკოვი და დავ. ჩოლაყაშვილი ლოთობისა და ჩხუბისთვის სამხედრო დროის სასჯელთოდ მე 2 მადაზიის მოხელე ვას. ეფაბოვი ყალბი დოკუმენტებით ქონების გატანისთვის; მოქალაქე ბიქ. გიორგაძე მცარცველობისათვის. ჯარისკაცებს პოტრიასკინს ელიზბარ, ბენიაშვილს 1 წლის ციხე მიესაჯათ ხულიგნობისთვის.

◆ ხადამო-მეჯლისი. ოთხშაბათს მარტის 28-ს ქართულ კლუბში გაიმართება დიდი სადამო-მეჯლისი სქ. ერ.-დემოკრატიულ პარტიის სასარგებლოდ. ბილეთები ამ თავითვე იყიდება „საქართველოს“ კონტორაში.

◆ ქართული წარმოდგენა. კვირას, მარტის 25-ს, ქართულ კლუბში დრამატიულ დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება შილლერის ცნობილი ტრაგედია „ყაჩაღები“. დასაწყისი სადამოს 8 საათზე.

◆ კოოპერატივ „ძალას“ დამაარსებელნი მოუწოდებენ იმ პირთ, ვისაც კოოპერატივის წევრად ჩაწერა სურთ, მიმართონ კოოპერატივის წევრთა საზოგადო კრებაზე კვირას, მარტის 25-ს, შუადღის 12 საათზე. „ახალ კლუბის“ შენობაში.

◆ აჩრილ ჯორჯაძის ბარათები. ოთხშაბათს 21 მარტს დამის თორმეტ საათზე დ. უზნაძემ, თანახმად კიტა აბაშიძის უკანასკნელი სურვილისა, გახსნა აჩრილ ჯორჯაძის პაკეტები, რომელნიც აჩრილის კერძო მიწერ-მოწერას შეიცავენ. წერილები, რომლებშიაც თვით აჩრილის სიტყვით მთელი მისი სულის ინტიმური ხმა ერეა გამოხატული მრავალ მხრივ საინტერესოა აჩრილის ბიოგრაფიისათვის, და ზოგჯერ მისი შემოქმედების ზოგი მხარის სათანადო გაგებისათვის.

◆ მოსკოვის მცხოვრებ ქართველების მშობელთა და ნათესავთა ხაყურადღებოდ: შაბათს 24-ს, მიემგზავრება მოსკოვში შიკრიკი და ვისაც სურს წერილების გადაცემა შემოიტანოს რედაქციაში.

◆ საკათალიკოსო საბჭომ, 22 მარტს დაიკრიბა სასინოდო კონტორის და ეკსარხოსის კანცელარიის შენობები. სინოდალურ კონტორის ქართველი მოსამსახურენი ერთხმად გადმოდიან საკათალიკოსო უწყებაში.

◆ ახალი ეროვნული გუნდი. სამხედრო კავშირის მიერ მოწყვეულ კომპოზ. ნ. სულხანიშვილმა ახალ ეროვნულ გუნდში ჩასაწერად გამოსცადა 57 მოზდერალი და მიიღო 18 ქალი. პირველი რეპეტიცია დაიწყო 22 მარტს. გუნდში ჩაწერა გრძელდება დღის 12—2 ს. და საღ. 5—7 ს. გუნდის საქმეთა გამგე ილ. აბაშიძე სთხოვს გუნდის წევრთ, რომელნიც ჩარიცხულ იქმნენ გუნდში გამოცხადნენ რეპეტიციებზე 5 ს. ვინც ორი დღის განმავლობაში არ გამოცხადდება იგი სიიდან ამოიშლება.